

ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: Η αυθεντική διδασκαλία αποτελεί παιδαγωγικό κίνημα και αφορά σε σύνολα διδακτικο-μαθησιακών εμπειριών που έχουν άμεση σύνδεση με την καθημερινή ζωή. Για την επιτυχία της αυθεντικής διδασκαλίας απαιτείται η ικανοποίηση τριών κριτηρίων (Newmann, 2000): α) *η οικοδόμηση στέρεας γνώσης*, την οποία μπορεί να χρησιμοποιήσει ο μαθητής σε εφαρμογές και επεκτάσεις και όχι μόνο σε αναπαραγωγικές ασκήσεις και περιστάσεις του τύπου «δες και πες», β) *η ενδεδειγμένη έρευνα*, η οποία έχει ως κύριο σκοπό την εις βάθος μελέτη και κατανόηση περιορισμένων θεματικών ενοτήτων κι όχι την κάλυψη πολλών και αποσπασματικών πληροφοριών, και γ) *η διαχρονική αξία* των λόγων και των έργων του μαθητή, τα οποία πρέπει να ξεπερνούν το περιορισμένο και κανονιστικό πλαίσιο των σχολικών επιπέδων και στόχων επίδοσης και να αναφέρονται σε προσωπικά, κοινωνικά ή αισθητικά κριτήρια.

Η αυθεντική διδασκαλία ενσωματώνει εναλλακτικές μεθόδους αξιολόγησης, όπως είναι η αυτοαξιολόγηση και ο Φάκελος Εργασιών Μαθητή (βλ. Κουλουμπάριτση & Μαρσαγγούρας, 2004). Επειδή κύριος σκοπός της αυθεντικής διδασκαλίας είναι η βαθιά κατανόηση και η απόκτηση ουσιαστικής γνώσης, συναρτάται ευθέως με την ενεργητική και τη συμμετοχική μάθηση, τις ευκαιρίες για δημιουργική έκφραση.

(απόσπασμα από το υπό δημοσίευση κεφάλαιο «Πολυεγγραμματισμοί στη Μελέτη του Περιβάλλοντος» στο βιβλίο Η.Γ. Μαρσαγγούρας (2007) Σχολικός Εγγραμματισμός. Αθήνα: Γρηγόρης).

- Ακολουθεί απόσπασμα από το κεφάλαιο «Φάκελος Εργασιών του Μαθητή (Portfolio Assessment): Η Αυθεντική Αξιολόγηση στη Διαθεματική Διδασκαλία που περιλαμβάνεται στο βιβλίο Αγγελίδης, Π. και Μαυροειδής, Γ. (επιμ.) *Εκπαιδευτικές Καινοτομίες στο Σχολείο του Μέλλοντος*, τόμος Α', σελ. 55-83. Αθήνα: Gutenberg, 2004 (σε συνεργασία με τον Η.Γ. Ματσαγγούρα).

2. ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ο John MacBeath (2001, 63), μια αναγνωρισμένη μορφή στην αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, επισημαίνει ότι «ένα υγιές εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να είναι ανοιχτό και να δίνει τη δυνατότητα απολογισμού και βελτίωσής του. Ένα τέτοιο σύστημα θα αποτελεί εγγύηση της δυνατότητας των παιδιών να παρακολουθούν την εξέλιξη της γνώσης». Τέτοια δυνατότητα προσφέρει η αυθεντική αξιολόγηση (authentic assessment), την οποία διακρίνουν πέντε κυρίως χαρακτηριστικά (Stiggins, 1994, 163-164· Wiggins, 1998, 21-22· MacBeath κ.ά, 2000, 92-93):

α) Επιλέγει και εφαρμόζει ερωτήσεις και ασκήσεις που αναδεικνύουν τον επινοητικό τρόπο σκέψης των μαθητών, προκειμένου να εφαρμόσουν στην πράξη και σε αυθεντικές καταστάσεις του καθημερινού βίου όσα έμαθαν στο σχολείο.

β) Επεκτείνει το πεδίο της πέρα από τον έλεγχο της συγκράτησης των πληροφοριών, δηλαδή δεν αξιολογεί το αυτονόητο και προσιτό, αλλά παρωθεί τους μαθητές σε συσχετισμούς δεδομένων που να οδηγούν σε συμπερασμούς και τεκμηριωμένη δράση.

γ) Προϋποθέτει το στοχασμό και την κριτική ανάλυση τόσο των προϊόντων όσο και των διαδικασιών μάθησης.

δ) Καθιστά τις διαδικασίες αξιολόγησης κτήμα των μαθητών. Οι MacBeath κ.ά (2000, 96) από έρευνα σε 101 σχολεία σε 18 ευρωπαϊκές χώρες διαπίστωσαν ότι η αξιολόγηση μικρής ή μεγάλης κλίμακας διαθέτει δυναμισμό και προσφέρει τεκμήρια αξιοποιήσιμα για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και της παραγόμενης γνώσης, όταν είναι ευέλικτη και εξασφαλίζει στους αξιολογούμενους τη δυνατότητα να την παρακολουθούν, να την συνδιαμορφώνουν και να έχουν λόγο για τα αποτελέσματα που αποδίδει.

ε) Ανταποκρίνεται με ευελιξία στις ιδιαιτερότητες της περίπτωσης (γνωστικά αντικείμενα, στόχοι μάθησης κτλ.).

Στη ουσία, *αυθεντική αξιολόγηση σημαίνει πρωτίστως αυθεντική διδασκαλία και αυθεντική μάθηση και μετά αξιολόγηση της μάθησης*. Συγκεκριμένα, *ο αυθεντικός τρόπος εργασίας στη σχολική τάξη επιζητεί από τους μαθητές να εφαρμόσουν τις γνώσεις και δεξιότητές τους, ώστε να παραχθεί ένα ορατό προϊόν ή έργο (performance)*. Αυτά τα έργα και τα προϊόντα στηρίζονται σε ρητά διατυπωμένους μαθησιακούς στόχους (π.χ. να γράψω, να παρουσιάσω, κτλ.) και απευθύνονται σε συγκεκριμένους αποδέκτες (π.χ. δάσκαλο, συμμαθητές, γονείς, κτλ.).

Ο αυθεντικός τρόπος διδασκαλίας και μάθησης αφορά σε καταστάσεις του καθημερινού βίου. Οι καταστάσεις αυτές, όπως τις βιώνουμε όλοι μας, αποτελούν αντικείμενα προς μελέτη κι επεξεργασία, και απαιτούν, για να γίνουν αντιληπτές, όχι μεμονωμένες πληροφορίες, αλλά σύνολα ενιαιοποιημένης γνώσης, που προέρχονται από

διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους. Γι' αυτό, όπως υποστηρίζεται και στη βιβλιογραφία (McTighe, 1996/1997, 9), το φυσικό πλαίσιο ανάπτυξης της αυθεντικής εργασίας στη σχολική τάξη είναι η διαθεματική διδασκαλία και μάθηση.

Κατά την αυθεντική αξιολόγηση συλλέγονται πληροφορίες για την επίδοση του μαθητή μέσω της παρατήρησης και ερωτήσεων ανοικτού τύπου, που καλούν το μαθητή να καταθέσει την προσωπική και πρωτότυπη άποψή του. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι ο εκπαιδευτικός δεν θα χρησιμοποιήσει παράλληλα συμβατικά κριτήρια και μέσα για να αξιολογήσει και το γνωσιακό και πληροφοριακό κεκτημένο, το οποίο έχει ο μαθητής αποκτήσει μέσα από άμεσες μορφές διδασκαλίας. Σε καμιά περίπτωση η αυθεντική αξιολόγηση δεν απαξιώνει αυτό το κεκτημένο. Άλλωστε, είναι παράλογο να θεωρεί κανείς ότι οι μαθητές μπορούν να σταθούν με κριτικό, ευφάνταστο και δημιουργικό τρόπο απέναντι σε ένα θέμα, για το οποίο γνωρίζουν λίγα ή ελάχιστα πράγματα.

Επίσης, πρέπει να τονίσουμε ότι δεν είναι το μέσο, με το οποίο πραγματοποιείται η αξιολόγηση, το οποίο καταξιώνει ή απαξιώνει την προσέγγιση αξιολόγησης, αλλά ο τομέας προς τον οποίο στρέφεται η αξιολόγηση. Η αξιολόγηση, για να διατηρήσει την παιδαγωγική της λειτουργία, **στρέφεται στην ποιότητα του έργου** που αναμένεται να επιτελέσει ο μαθητής, αλλά, ταυτόχρονα, **ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τις νοητικές, συναισθηματικές και λοιπές διεργασίες, από τις οποίες πρέπει να διέλθει ο μαθητής ενόσω εκτελεί το έργο.** Αυτό σημαίνει ότι κάθε τεστ που υλοποιείται με μολύβι και χαρτί δεν είναι απορριπτέο, μόνο και μόνο επειδή είναι συμβατικό μέσο αξιολόγησης (βλ. και Airasian, 1996, 133· Κουλουμπαρίτση, 2003, τέταρτο κεφάλαιο).

Με τις παραπάνω επισημάνσεις έγινε κατανοητό ότι η αυθεντική αξιολόγηση προωθεί τα πράγματα πέρα από την κατοχή των γνώσεων στις διαδικασίες απόκτησής τους και στην ικανότητα του μαθητή να αξιοποιεί δημιουργικά και κριτικά τις γνώσεις που κατέχει.

Επιπλέον, η αυθεντική αξιολόγηση διευρύνει και τον κύκλο των φορέων αξιολόγησης για να εμπλέξει ως σημαντικό εταίρο με έντιμο τρόπο, εκτός από το δάσκαλο, που φύσει και θέσει συμμετέχει σε αυτήν, και το μαθητή, αλλά και άλλους παράγοντες, οι οποίοι ενδιαφέρονται για τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, όπως οι γονείς και τα στελέχη της εκπαίδευσης, που ασκούν ρόλο εποπτείας και καθοδήγησης. Για να επιφέρει αξιοποιήσιμα αποτελέσματα αυτή η σύνθετη διαδικασία, πρέπει να στηρίζεται σε τεκμηριωμένες και ρητά διατυπωμένες επιλογές, τις οποίες να κατανοούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι. Άρα, δεν υπάρχουν περιθώρια για γενικόλογους στόχους και ενορατικές προοπτικές. Η αυθεντική αξιολόγηση είναι μία διαδικασία με αυστηρό προγραμματισμό και κανόνες (Stiggins, 1994, 163-164).

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Θεωρούμε ότι είναι κατάλληλη στιγμή να δώσουμε ένα παράδειγμα για να γίνει κατανοητό πώς χειρίζεται την ύλη το συμβατικό αναλυτικό πρόγραμμα και πώς το διαθεματικό. Αντίστοιχα, θέλουμε να φανεί ποια είναι η φιλοσοφία και οι μέθοδοι της συμβατικής και ποια της αυθεντικής αξιολόγησης.

A. Συμβατικό αναλυτικό πρόγραμμα και αξιολόγηση, όπως υλοποιείται μέσα από τα σχολικά εγχειρίδια

Αναζητήσαμε στα διδασκόμενα βιβλία του Δημοτικού κεφάλαια και ενότητες που αναφέρονται στη βασική ανάγκη του ανθρώπου για αγάπη και ασφάλεια, την οποία βιώνει αρχικά στο οικογενειακό του περιβάλλον. Εντοπίσαμε αρκετά και ενδιαφέροντα, όπως αυτά που ακολουθούν.

Γλώσσα Β΄ τάξη, ΟΕΔΒ, 2002

- Τεύχος 1, σελ. 69 «Μόνος στο δωμάτιο».

Το κείμενο αναφέρεται στην ανασφάλεια που βιώνει το μικρό παιδί, όταν μένει μόνο του στο δωμάτιο και γι' αυτό αναζητεί την παρουσία της μητέρας του.

Η αξιολόγηση που ακολουθεί είναι ασκήσεις γραμματικής και παραγωγή κειμένου («Σκέφτομαι και γράφω»).

Γλώσσα Δ΄ τάξη, ΟΕΔΒ, 2002

- Τεύχος 1, σελ. 40 «Μάνα και παιδί» και σελ. 44 «Μια άλλη μητέρα».

Και τα δύο κείμενα αναφέρονται στη σημασία που έχει ο δεσμός του παιδιού με τη μητέρα του για την κάλυψη βασικών του αναγκών και για την υγιή συναισθηματική του ανάπτυξη. Μετά τα κείμενα ακολουθούν ασκήσεις γραμματικής.

- Τεύχος 2, σελ. 61 «Τα περδικόπουλα».

Το κείμενο αναφέρεται στον κίνδυνο που διατρέχουν από τους κυνηγούς το φθινόπωρο οι πέρδικες. Για την επιβίωση και την ασφάλειά της η πέρδικα βρίσκεται σε διαρκή επιφυλακή, προστατεύει με εξαιρετική εγρήγορση τα μικρά της και όλα τα μέλη της οικογένειας γενικά.

Το κείμενο, που ανήκει στον Ανδρέα Καρκαβίτσα, συνοδεύεται από ασκήσεις κατανόησης με συμπληρώσεις προτάσεων, γραμματικών φαινομένων και ορθογραφίας.

Μελέτη Περιβάλλοντος (ΜτΠ) Α΄ τάξη, ΟΕΔΒ, 2002

- «Γιατί έχουμε οικογένεια», σελ.21 και «Τι χρειάζεται ένα παιδί», σελ. 101.

Τα δύο κεφάλαια αναφέρονται στις βασικές ανάγκες ενός ανθρώπου για να αναπτυχθεί σωματικά και ψυχικά σε ένα υγιές άτομο. Έμφαση δίνεται στο ρόλο που παίζει η πρώτη κοινωνικοποίηση του παιδιού στην οικογένεια. Η αξιολόγηση γίνεται με την προφορική συμβολή του μαθητή στη συζήτηση, που αναμένεται να αναπτυχθεί στην τάξη με βάση τις εικόνες κυρίως του σχολικού βιβλίου και τα βιώματα των μαθητών.

Μελέτη Περιβάλλοντος Β΄ τάξη, ΟΕΔΒ, 2002

- «Ανάγκες που έχουμε», σελ. 151.

Οι εικόνες και το κείμενο παροτρύνουν σε διάλογο ανάμεσα στους μαθητές για τις βασικές ανάγκες του ανθρώπου. Δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ασκήσεις.

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή (ΚΠΑ) Ε΄ Δημοτικού, ΟΕΔΒ, 2002

- Στην ενότητα «Κοινωνική Ζωή – Η Οικογένεια», τα κεφάλαια «Πώς δημιουργείται η οικογένεια», «Πώς η οικογένεια ικανοποιεί τις ανάγκες της», σελ. 23 και σελ. 26 αντίστοιχα.

Το κείμενο παρέχει τη σχετική πληροφόρηση κι ζητεί από τους μαθητές να καταθέσουν τις εμπειρίες τους. Η αξιολόγηση γίνεται με την ολοκλήρωση των δύο κεφαλαίων. Από τους μαθητές ζητείται να συμπληρώσουν έναν

πίνακα δεδομένων με βάση όσα διάβασαν στο κείμενο και με βάση όσα γνωρίζουν από την εμπειρία τους.

Όπως φαίνεται, σε κάθε γνωστικό αντικείμενο η ύλη είναι αντικείμενο γραμμικού χειρισμού του περιεχομένου. Συγκεκριμένες πληροφορίες παρατίθενται ή μια μετά την άλλη και ανασύρονται με ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου στα πληροφοριακά μαθήματα, όπως η ΜτΠ και η ΚΠΑ, ενώ στη γλώσσα η επεξεργασία του κειμένου περιορίζεται κυρίως σε ασκήσεις γλωσσικών φαινομένων. Στα πληροφοριακά μαθήματα οι ερωτήσεις ανοικτού τύπου αναζητούν την παράθεση βιωμάτων των μαθητών. Η αξιολόγηση έχει μια γενική φιλοσοφία (την αξιοποίηση των βιωμάτων των μαθητών), η οποία εστιάζει κυρίως στην επεξεργασία του γνωστικού περιεχομένου των βιβλίων και των εμπειριών των μαθητών και όχι τόσο στην άσκηση και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την αναζήτηση και την προσφορά ψυχολογικής ασφάλειας στα μέλη της οικογένειας.

B. Διαθεματικό αναλυτικό πρόγραμμα με αυθεντική αξιολόγηση

Το διαθεματικό αναλυτικό πρόγραμμα διαφοροποιείται από το συμβατικό στους εξής βασικούς τομείς:

α. Το γνωστικό περιεχόμενο οργανώνεται σε θεματικές ενότητες. Με βάση την εννοιοκεντρική προσέγγιση της γνώσης, οι πληροφορίες συσχετίζονται μεταξύ τους και οργανώνονται σε νοηματικές ολότητες με κύριο όρο συσχέτισης και ταξινόμησης τη νοηματική συγγένεια του περιεχομένου και των θεμελιωδών εννοιών από τις οποίες συγκροτείται.

β. Το περιεχόμενο αξιοποιείται με στόχο την ανάπτυξη γνωστικών, μεταγνωστικών, κοινωνικο-συναισθηματικών και κινητικών δεξιοτήτων, οι οποίες διατυπώνονται ρητά. Η απόκτηση γνώσεων αποτελεί ταυτόχρονα και σκοπό αλλά και μέσον επίτευξης άλλων παιδαγωγικών επιδιώξεων.

γ. Ο μαθητής συμμετέχει στην επεξεργασία του περιεχομένου και στην αξιολόγηση του έργου που παράγει ως άτομο και ως μέλος ομάδας.

Με βάση τα παραπάνω, οι ενότητες και τα κεφάλαια που αντλήσαμε από το συμβατικό αναλυτικό πρόγραμμα θα μπορούσαν να αποτελέσουν υλικό για ανάπτυξη μιας διαθεματικής ενότητας, που θα επεκτείνεται σε όλες τις τάξεις με τίτλο «Βασικές ανάγκες που καλύπτει η οικογένεια» και με ανάλογη διαβάθμιση δυσκολίας και ποικιλία τομέων και βάθους ανάπτυξης (για παρόμοιο παράδειγμα βλέπε, Κουλουμπάριτση, «Ασφάλεια στο σπίτι και στο σχολείο. Τα μάτια μου 14» στο Κουλουμπάριτση και Μουρατιάν, υπό έκδοση).

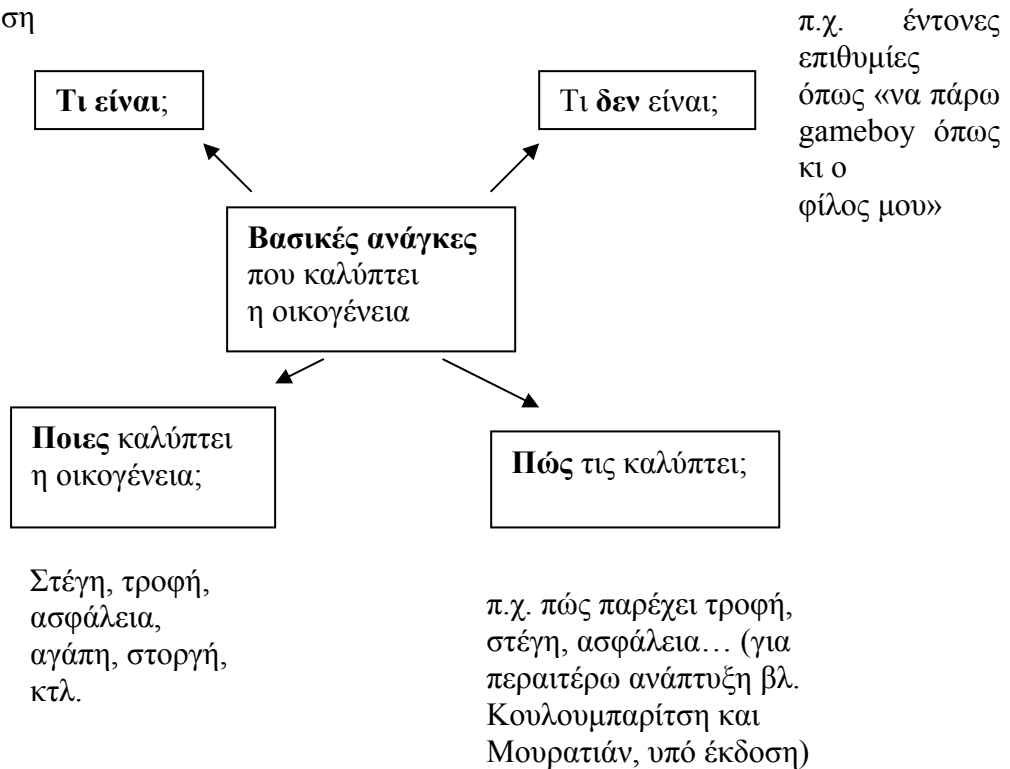
Σύμφωνα με όσα έχουμε και κατά το παρελθόν υποστηρίξει (Ματσαγγούρας, 2003), στο διαθεματικό αναλυτικό πρόγραμμα αναφερόμαστε σε δυο επίπεδα διδασκαλίας: 1) σε επίπεδο περιεχομένου, δηλαδή σε επίπεδο δηλωτικής γνώσης, και 2) σε επίπεδο διαδικασιών, δηλαδή ανάλυση της διαδικαστικής γνώσης· στις δεξιότητες, που στοχεύουμε να αναπτύξουν οι μαθητές. Ας δώσουμε ένα παράδειγμα. Θα αξιοποιήσουμε το θέμα που προαναφέραμε.

1) Επίπεδο Δηλωτικής Γνώσης

Σκοπός της δηλωτικής γνώσης στο προκείμενο θέμα είναι να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν το εννοιολογικό περιεχόμενο του όρου «βασικές ανάγκες». Για την καλύτερη κατανόηση της έννοιας κρίνεται από

διδασκαλίας πλευράς σκόπιμο να μελετήσουν οι μαθητές, μέσα από την ανάλυση των βιωμάτων τους, ποιες βασικές ανάγκες καλύπτει η οικογένεια και πώς τις καλύπτει. Το σχήμα 1, που ακολουθεί, παρουσιάζει τα κύρια σημεία ανάλυσης που προτείνουμε.

Εννοιολογική
οριοθέτηση

2) **Επίπεδο** Σχήμα 1: Εννοιολογική ανάλυση της θεματικής «Βασικές ανάγκες που καλύπτει η οικογένεια»

να αναπτύξει στους μαθητές δεξιότητες δύο ειδών: Πρώτον, δεξιότητες που σχετίζονται άμεσα με το θέμα των βασικών αναγκών, όπως είναι, για παράδειγμα, δεξιότητες λήψης αποφάσεων και δράσεων, δήλωσης και διαπραγμάτευσης των προσωπικών αναγκών με μέλη του οικογενειακού περιβάλλοντος ή δεξιότητες θεώρησης και κάλυψης των αναγκών των άλλων μελών της οικογένειας. Δεύτερον, δεξιότητες διερεύνησης θεμάτων γενικότερης χρήσης, όπως είναι οι δεξιότητες: (α) συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων σχετικών με το θέμα, (β) συνεχούς ελέγχου των διαδικασιών συλλογής και επεξεργασίας, (γ) διαχείρισης των θυμικών στοιχείων, που σχετίζονται με το επιτελούμενο έργο, και (δ) αυτο-αξιολόγησης και την αυτο-βελτίωσης. Είναι αυτονόητο ότι οι ειδικές δεξιότητες έχουν πρωτεύοντα ρόλο, όταν εξετάζεται ένα συγκεκριμένο θέμα.

Η έμφαση των διαθεματικών προγραμμάτων σπουδών στις διαδικασίες προσπέλασης της γνώσης διευρύνουν συγχρόνως και το πεδίο της αξιολόγησης, για να συμπεριλάβουν εκτός από το περιεχόμενο και τη διαδικασία. Έτσι, η διαθεματικότητα συνάδει με την τάση που επικρατεί πλέον στη βιβλιογραφία της αξιολόγησης του μαθητή, όπου η έμφαση δίνεται στην

αξιολόγηση διαδικασιών κι όχι μόνο γνωσιακών προϊόντων. Στα προσωπικά κίνητρα κάθε μαθητή, στην αυτορρύθμιση, στην αυτο-διόρθωση και στην προσαρμογή των μέσων διδασκαλίας και αξιολόγησης στις ανάγκες του (Birenbaum και Dochy, 1996, xiii).

Μορφές αυθεντικής αξιολόγησης είναι το portfolio assessment, δηλαδή «ο φάκελος εργασιών του μαθητή», «τα κριτήρια αξιολόγησης της προϋπάρχουσας γνώσης», «το ημερολόγιο στοχαστικοκριτικής ανάλυσης» κτλ. Από αυτές τις μορφές αξιολόγησης η πιο διαδεδομένη είναι ο φάκελος εργασιών του μαθητή (Birenbaum, 2000, 8· Popham, 1999· Γεωργούσης, 1998).

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Βήμα 1^ο: Ιδεοθύελλα. Λαμβάνοντας υπόψη την υπάρχουσα ύλη (σχολικά βιβλία και ΔΕΠΠΣ) στοχάζομαι για το τι θεωρείται αξιόλογο να γνωρίζουν και να μπορούν να κάνουν οι μαθητές μου επί συγκεκριμένου θέματος σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο (κριτήρια αξιολόγησης). Συζητώ με συναδέλφους μου και με τους μαθητές μου. ΠΡΟΣΟΧΗ: πρέπει οπωσδήποτε να εμπλέξω τους Μ. σ' αυτή τη διαδικασία. Η συμμετοχή τους τους καθιστά κοινωνούς της διαδικασίας μάθησης και αξιολόγησης.

Βήμα 2^ο: Κατηγοριοποίηση και καθορισμός προτεραιοτήτων στις προσδοκίες μου από τους μαθητές. Ποια κατηγορία επίδοσης προηγείται;

Βήμα 3^ο: Προσδιορίζω με τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια κάθε κατηγορία.

Βήμα 4^ο: Καθορίζω τα επίπεδα επίδοσης με παραδείγματα. Δηλαδή, δίνω παραδείγματα του τι μπορεί να σημαίνει πολύ καλή επίδοση, τι καλή, τι μέτρια και τι κακή.

Βήμα 5^ο: Μεταθεώρηση και τελικός προσδιορισμός κριτηρίων και επιπέδων.

Βήμα 6^ο: Εφαρμογή στην πράξη και αναθεώρηση.

Ώρα για σκέψη και για άσκηση

- Ανάμεσα στους βασικούς σκοπούς της Ιστορίας είναι: α) η γνώση του περιεχομένου, β) η κατανόηση του περιεχομένου, γ) η κατανόηση ότι υπάρχουν διαφορετικές ερμηνείες ενός συμβάντος και δ) η διάκριση και η αξιοποίηση ιστορικών πηγών. Συζήτησε με τους συναδέλφους σου και δώσε παραδείγματα επίδοσης των μαθητών που αντιστοιχούν σε κάθε σκοπό.
- Με θέμα «Οι κοινωνικές τάξεις στην αρχαία Αθήνα, Σπάρτη και Ρώμη» καθόρισε με την ομάδα σου κριτήρια αξιολόγησης των μαθητών.